

INVESTIȚIILE ÎN ȘTIINȚĂ SE POT RĂSCUMPĂRA

*Membriu corespondent al AȘM
Ion HĂBĂȘESCU,
director ITA „Mecagro”*

IN VESTMENTS IN SCIENCE CAN BE REDEEM

In the conduct of scientific researches and design works of technical means for the agrifood sector are domestic and foreign market requirements and the requirements of farmers.

The main criteria over the machine and equipment of production „Mecagro” are: competitiveness on domestic and foreign markets; reduced price from other manufacturers; low energy and material production; durability and reliability in maintenance.

Strict enforcement of this principle have brought success in the last 7-8 years confirmed. Elaboration of the scientific institute is implemented successfully export in Moldova, Russia, Ukraine, Belarus, Armenia, Georgia, Azerbaijan, Iran. Investments made in science is often redeemed by the national implementation and on export.

Este bine cunoscut faptul, că dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar depinde în mare măsură de implementarea masivă a realizărilor științifice și înzestrarea cu mijloace tehnice performante. Pornind de la aceste considerente, Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” pe parcursul activității sale a elaborat, realizat și a pus la dispoziția producătorilor agricoli sute de denumiri de mașini și utilaje pentru cele mai importante ramuri ale acestui sector: industria alimentară și de prelucrare, zootehnie, fitotehnie, pomicultură, viticultură, reparația tehnicii și recondiționarea pieselor. Astfel, direcțiile de cercetare ale Institutului sunt racordate la specificul sectorului agroalimentar, cerințele pieței externe și interne, necesitățile producătorilor agricoli.

Elaborarea mijloacelor tehnice se bazează pe următoarele criterii:

- competitivitate pe piețele interne și externe;
- preț redus în raport cu alți producători;
- consum redus de energie și materiale de producție;
- durabilitate și fiabilitate în exploatare.

Respectarea cu strictețe a acestor criterii au adus succesul, confirmat de rezultatele obținute în ultimii 7-8 ani. De menționat, că numai în anul 2008 colectivul „Mecagro”, având un potențial uman de cca 200 angajați, inclusiv 30 de colaboratori științifici, ingineri, proiectanți și 90-95 muncitori, a elaborat, produs și comercializat producție tehnico-științifică în valoare de 27 mln lei.

Activând ca Întreprindere de Stat în bază de autogestione, Institutul „Mecagro” pe parcursul anului 2008 a efectuat cercetări științifico-inovaționale în cadrul proiectelor de stat, instituționale și de transfer tehnologic în volum de 1,7 mln lei, ceea ce constituie 6 la sută din volumul total al lucrărilor îndeplinite, transferând în bugetul statului sub formă de diferite impozite pentru efectuarea cercetărilor. Efectul economic de pe urma comercializării elaborărilor științifice ale institutului au constituit 7,5 mln lei. Aceasta dovedește eficacitatea investițiilor în știință care se răscumpără de mai multe ori la implementarea realizărilor, știința manifestându-se ca o ramură profitabilă.

Astăzi putem afirma cu certitudine că elaborările tehnico-științifice ale institutului se implementează pe larg nu numai în Moldova, dar și în alte țări. Mașinile și utilajul cu marca „Mecagro”, în volum de 40-70 la sută, se exportă în Rusia, Ucraina, Belarus, Armenia, Georgia, Azerbaidjan, Iran. Pe piața internă cele 15 tipuri de mașini pentru protecția plantelor sunt implementate în sute de formațiuni agricole și asigură 80 la sută din necesitățile acestora. Fiabilitatea mașinilor, prețul admisibil și designul atractiv au făcut ca unele gospodării să procure câte 15-20 stropitori în ultimii 5-10 ani.

Succesul în elaborarea și implementarea realizărilor științifice în mare măsură se datorează politicii Academiei de Științe a Moldovei, care stimulează consecvent procesul de inovare și transfer tehnologic prin intermediul Agenției respective.

Anume cu suportul financiar al Agenției de Inovare și Transfer Tehnologic au fost aduse în proces de implementare largă unele din elaborările institutului. Beneficiind de 100-150 mii lei în cadrul proiectelor de transfer tehnologic și mijloace proprii de 2-3 ori mai mari, au fost finalizate lucrările de implementare a boxei pentru scroafa cu purcei, echipamentului tehnologic pentru fabricarea rezervoarelor din masă plastică, ansamblurilor de ventilare și dispersare a lichidului de lucru pentru stropitorile cu ventilator. Numai în anul 2007 în Federația Rusă au fost implementate 355 boxe pentru scroafe cu purcei cu un efect economic de 1,4 mln lei. De către producătorii agricoli sunt solicitate și mașinile de stropit cu rezervoar din masă plastică, care au un preț mai redus cu 15-20 la sută față de cele din inox.

După părerea noastră, această formă de organizare a procesului de transfer tehnologic, prin susținerea financiară de la bugetul de stat a realizărilor științifice la etapa de implementare și cu suportul financiar nemijlocit al utilizatorului este

actuală și asigură obținerea profitului în economia națională de pe urma investiției surselor bugetare în știință.

Este bine știut faptul că succesul implementării unei realizări științifice depinde de cerințele pieței. Din aceste considerente în Institut a devenit deja o normă, ca înainte de a purcede la efectuarea lucrărilor de cercetare-proiectare a mașinilor și utilajelor pentru sectorul agroalimentar se efectuează un studiu aprofundat al necesităților pe piața internă în primul rând și al posibilităților de export în alte țări. Posedând o asemenea informație, se pregătesc propuneri de proiecte instituționale sau de transfer tehnologic, în așa mod având siguranța că realizările științifico-tehnologice vor avea o implementare în practică.

La ora actuală se află în derulare proiectul „Elaborarea utilajului pentru diferite categorii de abatoare” care are o importanță deosebită pentru economia națională. Cerințele obligatorii la exportul cărnii sunt – procesarea acesteia la abatoare certificate de laboratoarele țărilor importatoare. Prețul utilajului unui abator este de 3-5 mln lei. Pentru procesarea volumului de carne de bovine și porcine sunt necesare câte 4-5 abatoare în fiecare raion, costul cărora constituie 400-500 mln lei. Acești bani ar rămâne în republică în cazul implementării cu succes a proiectului menționat, susținut de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și conducerea Academiei de Științe. La momentul actual practic s-a finalizat elaborarea utilajului pentru un abator de procesare a suinilor, bovinelor și ovinelor. O bună parte din utilaje sunt deja confecționate și testate. Astfel, institutul, ca executor de proiect, a îndeplinit un volum mare de lucrări, utilizând la producerea

utilajului inox alimentară, oțel negru zincat care sunt scumpe. Pentru finalizarea cu succes și la timp a lucrărilor este foarte important ca finanțatorul de bază al proiectului, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, și cofinanțatorul să-și onoreze plățile față de institut în termenii și volumul stabilit în planul calendaristic și-n devizul de cheltuieli al proiectului.

Un alt proiect de o importanță deosebită pentru economia națională este „Elaborarea tehnologiei și utilajului pentru producerea combustibililor solizi”. Importanța acestui proiect constă în faptul că prelucrarea și utilizarea numai a deșeurilor vegetale din agricultură pot acoperi după potențialul energetic gazul natural și cărbunele importat.

Un kg de pelete este echivalent cu 4,5-5kWh. Prețul unui complex de mașini pentru producerea peletelor din biomasa cu productivitatea de 1 t/h pe piața europeană este de cca 1,5 mln lei, în condițiile Institutului „Mecagro” astfel de utilaj poate fi confecționat cu 850-900 mii lei. Pentru utilizarea deșeurilor din agricultură vor fi necesare sute de astfel de complexe. Prima mostră experimentală de producere a peletelor din biomasa deja funcționează, în prezent sunt sute de doritori de a procura astfel de utilaj.

Din cele menționate rezultă, că activitatea Institutului „Mecagro” este axată spre utilizarea investițiilor statului în diferite proiecte la elaborarea și producerea mașinilor și utilajului solicitate pe piață și diminuarea importului acestora. Este important să producem cât mai mult în țară, să creăm noi locuri de muncă, numai în așa mod vom ridica nivelul de trai și bunăstarea poporului.

Eleonora Romanescu. *Vara*, u/p, 1975